

Jornada Anual Alumni 2019

Casino L'Aliança del Poblenou, Barcelona Colegio Oficial de Arquitectos de Madrid

President d'Alumni,
amigues i amics,

La Història (amb hac majúscula) ens relata els principals fets del passat, injectant-hi a posteriori una coherència i causalitat que els seus protagonistes segurament no perceberen o, fins i tot, ni intuïren.

Aquesta voluntat de racionalitat i comprensibilitat es manifesta en l'obsessió per les dates precises: la Revolució francesa fou el 14 de juliol del 1789; la Guerra Civil espanyola, el 18 de juliol del 1936; l'adhesió d'Espanya a Europa, l'1 de gener del 1986, i així fins l'infinit.

Però, en realitat –i ara que no ens escolta cap historiador–, les coses no van anar així.

Evidentment, aquestes dates són rellevants, però ho van ser dins d'un procés més ampli i no va ser fins anys després que vam atorgar un caràcter icònic a un dia concret, fent que assumís una representativitat exagerada, però amb una força mnemotècnica i emblemàtica innegable.

A tots ens agrada identificar un moment decisiu en les nostres vides... malgrat que en realitat, sovint les decisions són menys impulsives –menys «pel·liculeres», si m'ho permeteu– del que voldríem reconèixer.

Com a rector de la UOC, podria caure en la temptació d'atribuir un caràcter d'epifania a la data de matriculació de la Carla, la Daphné, en Roger, l'Eduard i la Sílvia. Estaria fent trampes.

Com ens han relatat ells mateixos, la UOC va ser, sobretot, decisiva en l'acompanyament, en l'ajuda a fer efectiu allò que ja hi era en potència.

«Perquè, tan important és tenir la idea com comptar amb l'entorn per a dur-la endavant i amb la voluntat de fer-ho el millor possible.»

Els alumni d'avui han fet realitat aquella màxima de la famosa actriu i cantant Judy Garland, de qui aquests dies fa cinquanta anys de la mort. Deia Garland: «Sigues sempre la millor versió de tu mateix, en comptes d'una versió de segona categoria d'altres persones».

I és que, malgrat la diversitat d'orígens i intencions, tots cinc comparteixen la voluntat de canvi i transformació, la mateixa ambició de treballar per ser millors professionals, que és la forma de participar en la creació d'un futur millor.

Aquestes idees, però, no ens arriben de sobte dormint o a la dutxa, sinó que són fruit d'un procés, conscient o inconscient, de decantació, de maduració, de perfecció. Potser podem datar amb exactitud el moment del determini, però no des de quan aquella idea germinava dins nostre o sobrevolava el futur pròxim d'una societat.

Una idea és sobretot una innovació, una evolució en positiu, una suma en el pòsit del nostre coneixement.

En anglès, per destacar la necessitat de pensar més enllà dels camins ortodoxos s'acostuma a fer servir l'expressió «thinking out of the box» (box amb be alta, tot i que també, si em permeteu la broma, podria ser amb ve baixa).

En bona mesura, avenços recents com el big data, la intel·ligència artificial i la resta de tecnologies exponencials, posen a les nostres mans un potencial enorme. Potencials que apleguen efectes positius i negatius.

El debat sobre la bondat o maldat de la tecnologia és tan antic com la mateixa tecnologia: tant fa que parlem de l'edat de bronze o de la del silici i el coltan.

«Com s'acostuma a dir: el que és decisiu no és la tecnologia, sinó l'ús que se'n fa, i aquest ús sobretot depèn de nosaltres. Depèn de la nostra voluntat per a injectar reflexió i autocrítica en la seva gestió; depèn de la nostra capacitat per a inscriure-la dins d'una dimensió humana i humanística.»

Ho escrivia recentment la professora Nuria de Cos en referència amb un dels avenços claus de l'anunciada Quarta Revolució Industrial: «Las ciencias sociales y las humanidades serán más importantes a medida que la inteligencia artificial se vaya pareciendo más a la humana [...]. Si queremos que la inteligencia artificial alcance su máximo potencial, un ingeniero tendrá que aprender de un humanista y viceversa».

Necessitem, per tant, deixar de fiar-ho tot a un moment màgic d'inspiració i entendre que el coneixement, com la història, és un procés. No hi ha dates màgiques, no hi ha epifanies; hi ha treball, coneixement, inspiració, col·laboració.

«Necessitem escapar del determinisme i del pessimisme; necessitem trencar les barreres absurdes entre disciplines; necessitem abolir els exclusivismes i les jerarquies...»

Necessitem tot això i moltes altres coses més. Però l'element clau per a marcar la diferència rau en nosaltres mateixos com a espècie, com a éssers humans. Com va escriure el desaparegut físic anglès Stephen Hawking, només l'empatia salvarà la humanitat.

Sí, l'empatia, aquella facultat de posar-se al lloc de l'altre, sigui aquest altre conegut o no, sigui coetani o pertanyi a generacions futures.

Facin una repassada ràpida de les cinc experiències que acabem d'escoltar... allò comú i essencial és l'empatia.

«Si hi ha una forma superior o preferible de generar coneixement, aquesta és a través de l'acompanyament, la col·laboració i l'empatia.»

A la UOC fa 25 anys que ens esforcem per crear l'entorn i per posar els mitjans per fer-ho possible. I tot i la importància del que s'ha fet, del bagatge acumulat, el que ens queda per fer és el nostre principal objectiu.

Parlava al principi d'Història amb hac majúscula, a la UOC és Futur el que volem escriure amb efa capital.

Els alumni presents avui aquí, singularitzats en els cinc que han pres la paraula, sou l'evidència del nostre encert, sou l'esperó per a perseverar-hi.

Moltes gràcies.

Josep A. Planell